

Konkurences padome

**Eiro ieviešanas uzraudzības
pasākumi. 2014.gada II pusgads**
Noslēguma ziņojums

30.12.2014
Rīga

SATURA RĀDĪTĀJS

Ievads.....	3
1. RPSIA „Rīgas Centrāltirgus” tirdzniecības organizēšana zivju paviljonā.....	4
2. Vieglā autotransporta servisi Rīgas administratīvajā teritorijā	6
3. Ekonomikas ministrijas cenu monitoringa datu analīze.....	12
Secinājumi.....	13

IEVADS

Ņemot vērā Konkurences padomes atbildību eiro ieviešanas procesā, Konkurences padome identificēja iespējamos riskus, kam pievēršama pastiprināta uzmanība eiro ieviešanas uzraudzības II periodā (no 2014.gada jūlija līdz 2014.gada decembrim), lai tirgus dalībnieki savstarpējo sāncensību neaizstātu ar aizliegtu sadarbību, vienojoties paaugstināt cenas eiro ieviešanas aizsegā, kā arī dominējošā stāvoklī esošie tirgus dalībnieki eiro aizsegu neizmantoju jaunprātīgi, proti, nepamatoti palielinot preču/pakalpojumu cenas. Eiro ieviešanas uzraudzības 2014.gada II perioda ietvaros KP veica šādas darbības:

- 1) **Tirgus uzraudzība RPSIA „Rīgas Centrāltirgus”** (*turpmāk – RCT*) **teritorijā un tās darbībās**, kas saistītas ar tirdzniecības organizēšanu zivju paviljonā, apkopojot informāciju par RCT nomniekiem, nomas maksas izmaiņām, nosacījumiem, vienlaicīgi veicot RCT zivju paviljona apskati klātienē, lai novērtētu paviljona noslogotību, cenas, sortimenta dažādību;
- 2) **Tirgus uzraudzība vieglā autotransporta servisu pakalpojumiem Rīgas administratīvajā teritorijā**, pārbaudot, vai to vienādo pakalpojumu cenas/to izmaiņas nesatur informāciju, kas var liecināt par konkurences tiesību pārkāpumiem;
- 3) **Ekonomikas Ministrijas** (*turpmāk – EM*) **cenu monitoringa datu analīze**. Laika periodā no 2014.gada jūlija līdz 2014.gada decembrim katru mēnesi KP analizēja cenu izmaiņas vairākām ikdienas patēriņa precēm, izvērtējot korelācijas viena mazumtirdzniecības tīkla ietvaros, kā arī veicot cenu salīdzinājumu vieniem un tiem pašiem produktiem dažādās Latvijas pilsētās vairāku mazumtirdzniecības tīklu ietvaros.

Papildus trim minētajiem pētījumu objektiem, kas tika izraudzīti identificēto risku dēļ, eiro ieviešanas iespējamo ietekmi uz tirgiem KP vērtē arī citu iestādē veikto tirgus uzraudzību ietvaros.

1. RPSIA „RĪGAS CENTRĀLTIRGUS” TIRDZNIECĪBAS ORGANIZĒŠANA ZIVJU PAVILJONĀ

Ņemot vērā eiro ieviešanas I perioda tirgus uzraudzības gaitā iegūto informāciju attiecībā uz RCT, proti, konstatējot, ka RCT gada pārskatā par 2012.gadu bija vērojams ievērojams (60%) pieaugums RCT ieņēmumos no zivju paviljona nomas, KP uzdevums bija noskaidrot, vai arī šajā periodā netika ietekmēta nomas maksa zivju paviljonā. Tāpat tirgus uzraudzība ietvēra zivju produkcijas gala cenu uzraudzību un pārdevēju savstarpējās konkurences analīzi.

No publiski pieejamās informācijas¹ KP ir konstatējusi, ka 2012.gadā RCT realizēja vairākus būtiskus rekonstrukcijas projektus apsaimniekošanā esošajos objektos: RCT noslēdza vienošanos, ar kuru izbeigts 2001. gada ar SIA „Kustība N” noslēgtais ilgtermiņa nomas līgums par zivju paviljona nomu, tādējādi uzsākot šī paviljona apsaimniekošanu un infrastruktūras sakārtošanas darbus: uzstādīta jauna ugunsdrošības signalizācija par LVL 12 846, tirdzniecības salīnās nomainīta elektroinstalācija un uzstādīta jauna elektroenerģijas uzskaites sistēma, kura elektroenerģijas patēriņa datus apkopo elektroniskā veidā. Kopējās izmaksas sistēmas uzstādīšanai bija LVL 98 757 (140 519 EUR). Arī veicot vizuālo apskati RCT, šie uzlabojumi ir novērojami.

No tirgus uzraudzības tika konstatēts, ka 2013. un 2014.gadā zivju paviljona tirdzniecības platība (tirdzniecības zāle, bez noliktavas telpas) aizņem 2231 m², zivju paviljona nomnieki 2013.gada decembrī RCT bija 12, kas kopā aizņēma 390,14 m² tirdzniecības vietas salā un 76,85 m tirdzniecības vietas standā. Divi nomnieki nenodarbojas tiešā veidā ar zivju tirdzniecību, bet gan ar dzērienu tirdzniecību un sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumiem, kopā aizņemot 91,4 m² lielu platību. Savukārt 2014.gadā RCT sadarbojās ar 12 nomniekiem zivju paviljonā, no kuriem trīs komercsabiedrības nodarbojas ar: (1) garšvielu tirdzniecību, (2) dzērienu tirdzniecību, (3) sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumiem. Mājas lapā publicētais kopējais tirdzniecības vietu skaits zivju paviljonā – 96. RCT zivju paviljona nomas maksa 2013.gadā un 2014.gadā liecina, ka cenas eiro ieviešanas posmā bijušas nemainīgas:

Tabula Nr.1
RCT zivju paviljona nomas maksa

Tirdzniecības vietas izmērs	Mērvienība	Nomas maksa EUR, ar PVN	
		2013.gads	2014.gads
Tirdzniecības vieta salīnā	m ² /mēnesī	67,15	67,14
Tirdzniecības platība standos	m/mēnesī	148,06	148,07
Zivju baseins	m ² /mēnesī	55,19	55,20
Tirdzniecība standos ar bakalejas	m ² /mēnesī	32,71	32,71

¹ RCT oficiālā mājas lapā - www.rct.lv

precēm			
Tirdzniecība standos ar rūpniecības precēm	m ² /mēnesī	43,04	43,04
Tirdzniecība standos ar dzērieniem	m ² /mēnesī	24,79	24,79

Avots: RCT sniegtā informācija

Tirgus uzraudzības ietvaros konstatējams, ka papildus tirdzniecības vietu nomas maksai un maksai par patērētājiem komunālajiem pakalpojumiem pēc skaitītājiem (elektroenerģijas patēriņš, aukstā ūdens patēriņš, aukstā ūdens uzsildīšana, siltumenerģijas patēriņš sezonā) citi maksājumi netiek noteikti.

Pēc vizuālās apskates RCT zivju paviljonā KP konstatēja, ka tirgotāji ir no Tukuma, Ragaciema un Lapmežciema. Zivju sortiments kūpinājumu standos ir gandrīz identisks, atšķirības novērotas pie svaigām/saldētām zivīm. Tas lielā mērā varētu būt skaidrojams ar sezonālītāti gan svaigajai, gan kūpinātai produkcijai. Novērots, ka, piemēram, svaiga laša filejai, kas atrodama gandrīz visos svaigu zivju standos, cena bija 17,50 EUR/kg, svaigas foreles filejas cena – 12,50 EUR/kg, svaigas mencu filejas cena – 6,40 EUR/kg, kūpināta asara cena – 8, 10 EUR/kg.

Eiro ieviešanas periodā mazumtirdzniecības cenas zivīm nav mainījušās.

Tāpat RCT zivju paviljona nomnieki (ņemot vērā gan nomniekus – zivju produkcijas tirgotājus, gan arī pārējos nomniekus paviljonā (dzērieni, sabiedriskā ēdināšana)) gan 2013., gan 2014.gadā ir bijuši nemainīgi 75% gadījumu. Sadarbības līgumi ar katru no tirgotājiem par tirdzniecības vietas nomu RCT tiek noslēgti uz vienu gadu. Katrs no RCT zivju paviljona tirgotājiem no RCT nomā vairākas tirdzniecības vietas un ne vienmēr šīs tirdzniecības vietas atrodas blakus.

Vērtējot zivju paviljona tirgotāju iepirkumu cenas un sadarbības partnerus, KP konstatēja, ka attiecībā uz iepirkumu cenām, piemēram, svaigam lasim, atšķirības iepirkumu cenās tiek novērotas 2-18% apmērā starp dažādiem tirgotājiem RCT zivju paviljonā. Vien divos gadījumos RCT tirgotāju piegādātāji ir bijuši vieni un tie paši svaigu zivju piegādētāji, pārējos gadījumos bijuši atšķirīgi zivju piegādātāji. Vienam RCT zivju paviljona tirgotājam sadarbība tiek veidota ar vidēji desmit zivju piegādātājiem.

Secinājumi:

1. PSIA „Rīgas Centrāltirgus” eiro ieviešanas periodā (2013.gada decembris – 2014.gada decembris) nomas maksa bijusi nemainīga attiecībā uz samaksu par tirdzniecības vietām (saliņas, stenda, baseina izcenojumiem). Vienlaicīgi konstatējams, ka visiem zivju paviljona nomniekiem PSIA

„Rīgas Centrāltirgus” ir noteikusi vienādus samaksas noteikumus. Līdz ar to eiro ieviešanas periodā nav novēroti Konkurences likuma pārkāpumi attiecībā uz nomas maksas izmaiņām.

2. Konstatēts, ka PSIA „Rīgas Centrāltirgus” zivju paviljonā 2014.gada beigās bija 12 nomnieki, no kuriem deviņi nodarbojās ar zivju tirdzniecību. RCT zivju paviljonā kopā ir 96 tirdzniecības vietas. RCT zivju paviljonā faktiski esošie deviņi zivju tirgotāji, kuri no RCT nomā katrs vairākas tirdzniecības vietas, kuras var neatrasties viena otrai blakus, objektīvi nevar nodrošināt cenu konkurenci. Vienlaicīgi pēc vizuālās apskates veikšanas secināms, ka RCT zivju paviljonā ir salīdzinoši daudz brīvas vietas, lai jauni tirgus dalībnieki varētu uzsākt darbību konkrētā tirgū.
3. Esošie tirgotāji zivis iepērk no dažādām komercsabiedrībām, vidēji katram RCT zivju paviljona zivju tirgotājam sadarbojoties ar 10 zivju piegādātājiem. Vienas zivju sugas iepirkuma cenas konstatētas atšķirības starp tirgotājiem, no 2-18%. Tajā pašā laikā konstatēts, ka mazumtirdzniecības cenas zivīm RCT nav mainījušās eiro ieviešanas uzraudzības periodā un, neatkarīgi no zivju tirgotāja, vienas zivju sugas produkcijai tās ir nemainīgi vienādas visu apsekoto laika periodu.

2. VIEGLĀ AUTOTRANSPORTA SERVISI RĪGAS ADMINISTRATĪVAJĀ TERITORIJĀ

Pamatojoties uz publiskajā telpā izskanējušo informāciju², ka 2014.gadā autoservisi plāno palielināt pakalpojumu cenas līdz 10%, KP pievērta uzmanību šim sektoram. Mērķis bija noskaidrot, vai cenas autoservisa pakalpojumiem tiek palielinātas un kāds ir šo cenu palielināšanas iemesls.

KP, ņemot vērā sīvāko konkurenci autoservisu tirgū un pilnvaroto autoservisu esamību tieši Rīgas administratīvā teritorijā, šo tirgus monitoringu ir sašaurinājusi līdz autoservisiem, kas savus pakalpojumus sniedz Rīgas administratīvajā teritorijā. KP par autoservisiem Rīgas administratīvajā teritorijā ir ieguvusi publiski pieejamo informāciju tādās interneta vietnēs kā www.autoserviss24.lv, www.autoservissriga.lv, www.1188.lv. Jānorāda, ka interneta vietnē uzrādītie automašīnu servisi ne vienmēr atspoguļo patieso autoservisu skaitu, ņemot vērā, ka pie tradicionālo autoservisu uzskaitījuma tiek minēti arī autoservisi, kas nodarbojas tikai un vienīgi ar gāzes sistēmu uzstādīšanu, ar drošības sistēmas (signalizācijas) uzstādīšanu. Tā piemēram, interneta vietnē www.autoservissriga.lv pēc atlasē kritērijiem „serviss, Rīgas pilsēta” tika atlasītas 56 komercsabiedrības, turpretī pēc atlasē kritērijiem „remonts, Rīga” tika atlasītas 640 komercsabiedrības.

KP ir veikusi apsekojumu par auto servisu pakalpojumu cenām Rīgas administratīvā teritorijā gan no autoservisu mājas lapās publicētās informācijas, gan arī aptaujājot vairāk nekā 30 autoservissus, kas saimniecisko darbību veic Rīgas administratīvajā teritorijā. Lai veiktu salīdzinājumu konkrētiem pakalpojumu veidiem, KP, izvēloties autoservisu pakalpojumus, ņēma vērā

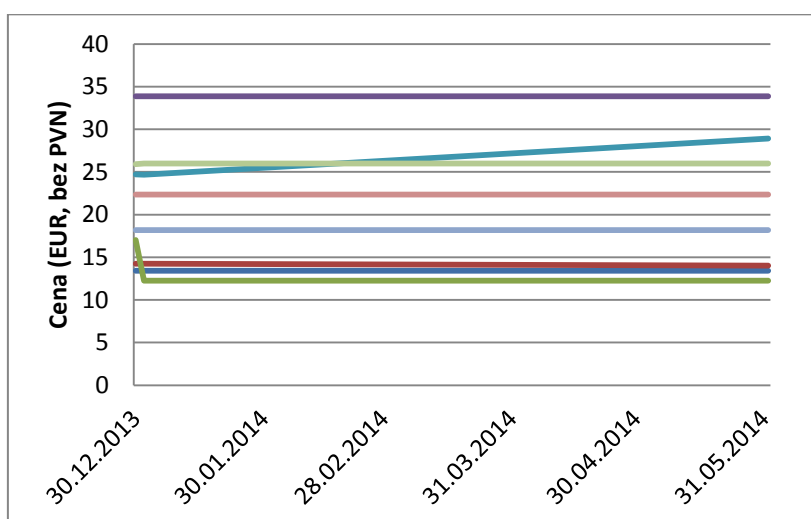
² <http://apollo.tvnet.lv/zinas/prognoze-ka-sogad-pieaug-kasko-polisu-cenas/637163>

pakalpojuma popularitāti un salīdzināmību. Salīdzināmie autoservisa pakalpojumi:

- riepu montāža un balansēšana;
- riepu uzglabāšana vienai sezonai;
- darbu izcenojuma likme 1h;
- priekšējā amortizatoru nomaiņa;
- ātrumkārbas demontāža;
- dzinēja eļļas nomaiņa, eļļas un filtra nomaiņa;
- priekšējo bremžu uzliku maiņa.

Tirgus uzraudzības ietvaros konstatējams, ka atsevišķos auto servisos pakalpojumu cena tiek noteikta individuāli katram automašīnas modelim un izlaiduma gadam, piemēram, riepu montāžas un balansēšanas pakalpojumu cenas atšķiras atkarībā no riepu lieluma. Vienlaicīgi attiecībā uz cenu noteikšanas stratēģiju un klientu piesaisti konstatējams, ka atsevišķi autoservisi piedāvā lojalitātes kartes vai īpašus piedāvājumus, proti, ja šajā auto servisā tiek labota automašīna, tad automašīnas salona tīrīšana ir bez maksas, vai arī, ja tiek veikts viena veida remonts, tad papildus tiek piedāvāts cits auto uzkopšanas, diagnostikas pakalpojums.

Izvērtējot informāciju, kas tika saņemta no autoservisiem, KP konstatējusi, ka **riepu montāžas cenas** (4 gb.) atšķiras katrā servisā un arī vērtējot visus trīs iepriekš minētos laika periodus, cenas konkrētos auto servisos nav mainījušās (sk. attēlu Nr.1). Cenu atšķirības diapazons starp lētāko piedāvājumu un dārgāko bija 1,7 reizes, t.i., 174%, konstatējot, ka lētākais piedāvājums pieejams neatkarīgajā autoservisā, bet dārgākais – pilnvarotajā servisā. Tajā pašā laikā neatkarīgo autoservisu vidējais cenu līmenis riepu montāžai novērojams par 4% lētāks kā pilnvarotajos auto servisos. Vienā gadījumā apsekotajā periodā konstatēts cenu kritums par 28%.

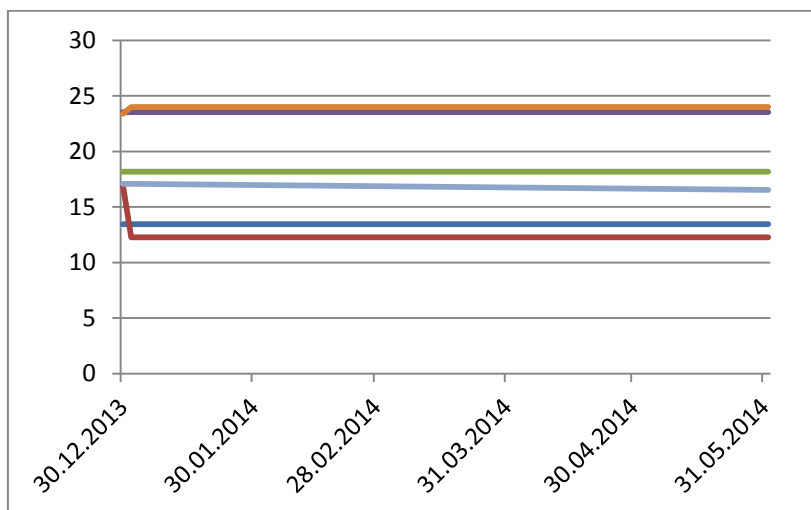

1.attēls. **Riepu montāžas un balansēšanas (4 gab.) izcenojums (EUR, bez PVN)**

Avots: Auto servisu sniegtā informācija

Izvērtējot **riepu uzglabāšanas** izcenojumu Rīgas administratīvajā teritorijā pie dažādiem auto servisiem, konstatējams, ka eiro ieviešanas periodā izcenojums par šo pakalpojumu lielākajai daļai auto servisu palicis nemainīgs, izņemot vienu gadījumu 2014.gada jūnijā, kad novērots neliels kritums par 3%.

Cenu līmenis šim pakalpojumam atšķiras starp auto servisiem, proti, cena par šo pakalpojumu svārstās no 12,00 EUR līdz 23,50 EUR. Aprēķinot vidējos rādītājus par konkrētā pakalpojuma izcenojumiem neatkarīgā auto servisā un pilnvarotajā, konstatējams, ka šajā gadījumā cenu starpība nav liela un pilnvarotie auto servisi pakalpojumu piedāvā vidēji par 6% augstāku cenu nekā neatkarīgie auto servisi.

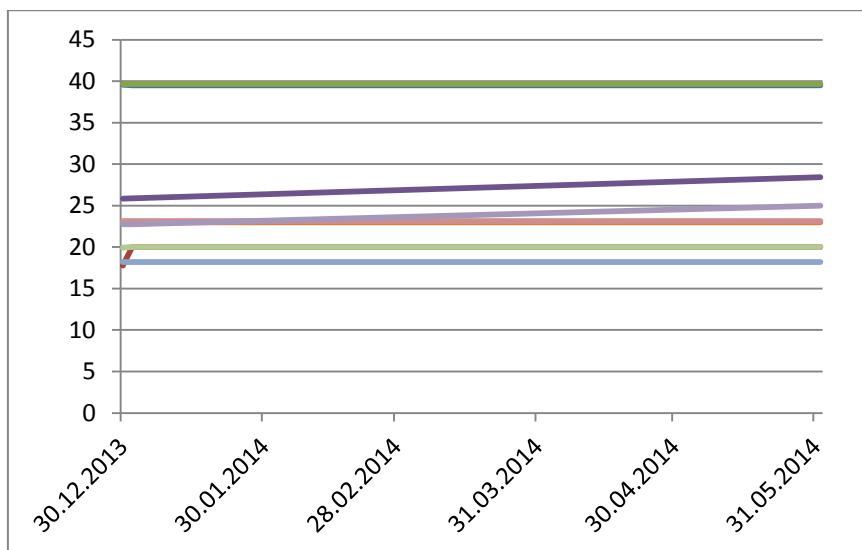

2.attēls. Riepu uzglabāšana (1 sezona) EUR, bez PVN

Avots: Auto servisu sniegtā informācija

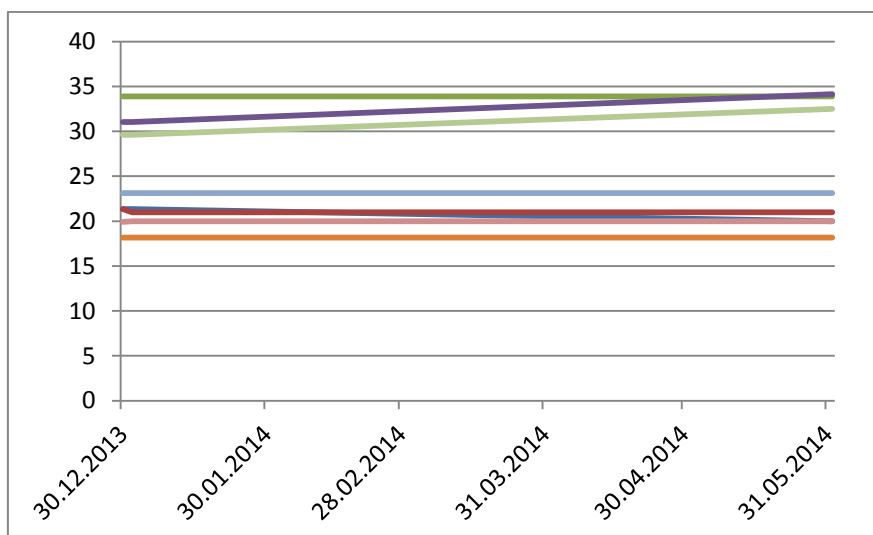
Attēlā Nr.3 atspoguļoti **izcenojumi par vienu darba stundu** auto servisos Rīgas administratīvajā teritorijā, no kuriem konstatējams, ka visu apsekoto laika periodu lielākajai daļai auto servisu cenas bijušas nemainīgas, vien divos gadījumos cenas pieaugušas par 10% katram, sākot no 2014.gada jūnija. Visaugstākās konkrētā pakalpojuma cenas konstatētas diviem pilnvarotajiem auto servisiem. Neatkarīgā auto servisā vienas stundas darba izcenojums ir par aptuveni 118% lētāks nekā pie pilnvarotā servisa, kuram tirgus uzraudzības ietvaros konstatēts augstākais vienas darba stundas izcenojums. Salīdzinot neatkarīgo servisu vidējos pakalpojumu izcenojumus ar pilnvaroto auto servisu vidējiem pakalpojumu izcenojumiem, KP konstatējusi, ka neatkarīgie auto servisi piedāvā šo pakalpojumu par 70% lētāk nekā pilnvarotie auto servisi.

3.attēls. **Vienas darba stundas izcenjums (EUR, bez PVN)**

Avots: Auto servisu sniegtā informācija

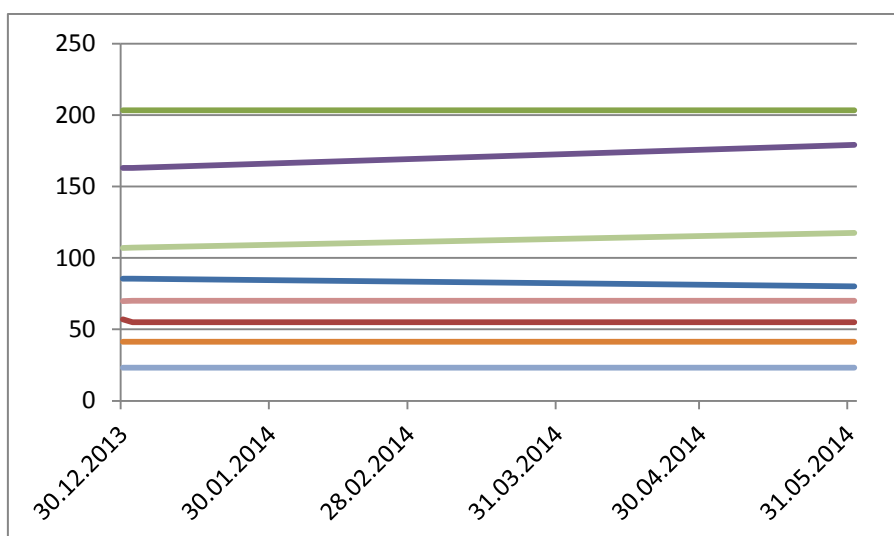

4.attēls. **Priekšējo amortizatoru nomaiņa (1 gab.)**

Avots: Auto servisu sniegtā informācija

Vērtējot auto servisu pakalpojuma **priekšējo amortizatoru nomaiņa** (1 gab.), konstatējams, ka apsekotajā laika periodā cenu izmaiņas veiktas diviem autoservisiem. Cenu palielinājums šiem abiem auto servisiem novērots 10% apmērā. Viens no šiem autoservisiem ir pilnvarotais serviss, bet otrs ir neatkarīgs auto serviss, kas veic remontdarbus vieglajām automašīnām. Ņemot vērā abu šo auto servisu darbību nepārklāšanos apkalpojošo automašīnu ziņā, kā arī izvērtējot visu tirgus uzraudzībā iegūto informāciju, KP konstatē, ka pakalpojumu izcenjumu paaugstināšana abos gadījumos ir katra uzņēmuma individuāli pieņemts lēmums. Cenu diapazons konkrētam pakalpojumam neatkarīgajos auto servisos novērots no 18,00-30,00 EUR, bez PVN, pilnvarotajiem servisiem no 30,00-35,00 EUR, bez PVN, vienlaicīgi konstatējot, ka pilnvaroto servisu

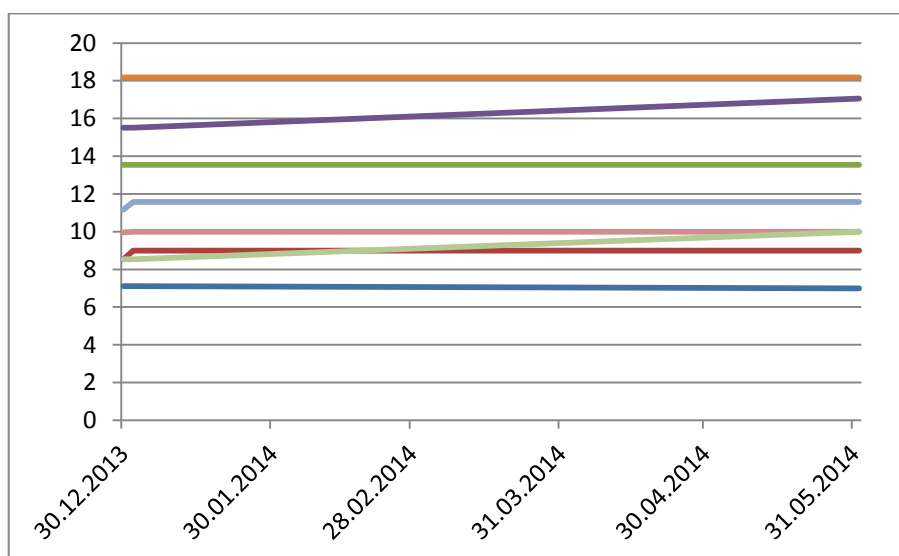
piedāvātais konkrētais pakalpojums ir vidēji par 48% dārgāks nekā šis pats pakalpojums pie neatkarīgajiem auto servisiem.

5.attēls. **Ātrumkārbas demontāža/montāža**

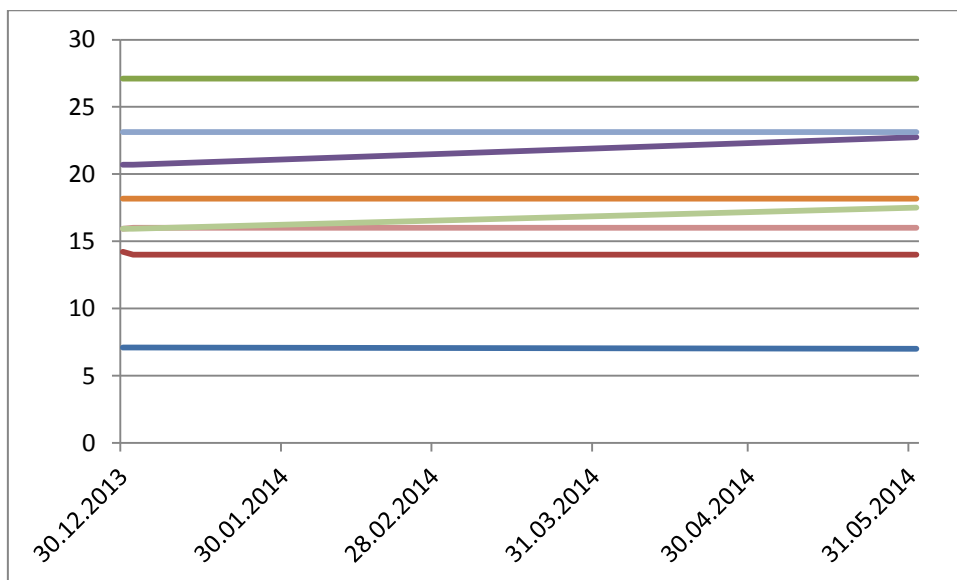
Avots: Auto servisu sniegtā informācija

Līdzīga situācija kā iepriekš aplūkotajiem pakalpojumu izcenojumiem novērojama arī pakalpojumam **ātrumkārbas demontāža/montāža**, proti, 20% gadījumu cenas pieaugušas par 10% un pieaugums fiksēts 2014.gada jūnijā. Pakalpojuma cenu samazinājums vērojams vienā gadījumā, kad cena samazināta par 6% un cenas kritums konstatēts 2014.gada jūnijā. 5.attēlā salīdzinoši var redzēt, ka konkrētā pakalpojuma cenu diapazons ir nozīmīgs un starp lētāko un dārgāko pakalpojumu starpība ir četras reizes lielāka. KP konstatējusi, ka ātrumkārbas demontāžas/montāžas pakalpojuma vidējais izcenojums neatkarīgajiem autoservisiem ir novērojams par 200% lētāks nekā pie pilnvarotajiem servisiem.

6.attēls. **Dzinēja eļļas, eļļas un gaisa filtru nomaiņa**

Avots: Auto servisu sniegtā informācija

7.attēls. Priekšējo bremžu uzliku maiņa

Avots: Auto servisu sniegtā informācija

Izanalizējot attēlā Nr.6 atspoguļotā pakalpojuma **dzinēju eļļas, eļļas un filtra nomaiņas** izcenojumu izmaiņas un attēlā Nr.7 atspoguļotā pakalpojuma **priekšējo bremžu uzliku maiņas** izcenojumus, konstatējams, ka 20% gadījumu pakalpojumu cenas paaugstinātas par 10%, pārējo apsekoto auto servisu cenām paliekot nemainīgām visu apsekoto laika periodu. Dzinēju eļļas, eļļas un filtru nomaiņas kategorijā lētākā servisa nodrošinātājs ir neatkarīgais auto serviss ar 7,00 EUR, bez PVN, bet dārgākais ir pilnvarotais serviss ar pakalpojuma izcenojumu 18,00 EUR, bez PVN 2014.gada jūnijā. Salīdzinot vidējos neatkarīgo auto servisu izcenojumus ar pilnvaroto autoservisu izcenojumiem, KP konstatējusi, ka neatkarīgie auto servisi nodrošina konkrēto pakalpojumu par 32% lētāk nekā pilnvarotie autoservisi. Savukārt priekšējo bremžu uzliku maiņas kategorijā zemākā cena bija 7,00 EUR neatkarīgam auto servisam, dārgākā cena bija 27,00 EUR, bez PVN pilnvarotajam auto servisam. Šo pakalpojumu neatkarīgie auto servisi piedāvā vidēji par 56% lētāk nekā pilnvarotie auto servisi.

Jāatzīmē, ka viens ziņojumā norādītais auto serviss informāciju par izcenojumiem ir sniedzis konkrētas markas un izlaiduma gada automašīnai, jo katrai automašīnai izcenojumi atšķiras.

Secinājumi:

1. Eiro ieviešanas II periodā apsekojot 30 autoservissus Rīgas administratīvajā teritorijā, konstatējams, ka 20% gadījumu novērots cenu kāpums par 10% visos apsekotajos autoservisu pakalpojumos (riepu montāža un balansēšana, riepų uzglabāšana 1 sezonai, darbu izcenojuma likme 1h, priekšējā amortizatoru nomaiņa, ātrumkārbas demontāža, dzinēja eļļas nomaiņa, eļļas un filtra nomaiņa, priekšējo bremžu uzliku maiņa). Atsevišķos pakalpojumos (riepų uzglabāšana

vienai sezonai, riepu montāža un balansēšana, ātrumkārbas demontāža/montāža) apsekotajā laika periodā 3% gadījumos novērots cenu kritums par 3-28%. Izvērtējot tirgus uzraudzībā iegūto informāciju, netiek konstatēti konkurences riski attiecībā uz saskaņotām darbībām cenu celšanai starp auto servisiem Rīgas administratīvajā teritorijā.

2. Vērtējot cenu diapazonus auto servisiem Rīgas administratīvajā teritorijā, konstatējams, ka pilnvarotajos auto servisos vidējie pakalpojumu izcenījumi ir no 4% līdz pat 200% dārgāki nekā neatkarīgajos auto servisos, proti, mazākā starpība izcenījumos starp neatkarīgajiem auto servisiem un pilnvarotajiem konstatēta riepu montāžas pakalpojumos (4%), riepu uzglabāšanai 1 sezonu (6%), taču lielākā cenu starpība izcenījumos konstatēta darba stundas izcenījumos (70%) un ātrumkārbas demontāžas/montāžas pakalpojumu piedāvājumā (200%).

3. EKONOMIKAS MINISTRIJAS CENU MONITORINGA DATU ANALĪZE

Ekonomikas ministrija, sākot ar 2014.gada aprīli, cenu monitoringu patērīna preču grupai veica vienu reizi mēnesī līdzšinējās vienas reizes nedēļā vietā. II eiro ieviešanas periodā KP ir veikusi EM cenu monitoringa datu analīzi sadalījumā pa mēnešiem no 2014.gada jūlija līdz 2014.gada decembrim (ieskaitot). Datu analīze tika veikta par tādām produktu grupām kā graudu produkti (rīsi, griķi), milti un miltu produkti, maize un maizes izstrādājumi, svaiga gaļa, piena produkti, desa un žāvējumi, svaigi augļi un dārzeņi, tēja un kafija, garšvielas, saldēti produkti un tika vērtētas mazumtirdzniecības regulāro cenu izmaiņas tirdzniecības vietās.

Kopumā vērtējot visu apsekoto periodu, konstatējams:

- Vidēji 87% gadījumu apsekoto produktu cenas palikušas nemainīgas, 4% gadījumu cenas paaugstinājušās, bet 9% gadījumu cenas samazinājušās;
- Attiecībā uz cenu palielinājumiem konstatēts, ka apsekotajā laika periodā cenas divreiz palielinājušās miltu produktiem (makaroniem), attiecīgi 7-21% un 8%, piena produktiem cenas palielinājušās par 14-25% SIA „RIMI Latvia” mazumtirdzniecības tīklā, maizei un maizes izstrādājumu grupai novērots cenu palielinājums par 24-27%, svaigas gaļas produktu grupā (svaiga cūkgaļa) novērots cenu palielinājums par 6% vienā mazumtirdzniecības tīklā, savukārt svaigu augļu un dārzeņu produktu grupā novērojams cenu kāpums trijos mazumtirdzniecības tīklos vidēji par 15-50%;
- Apsekotajā laika periodā KP konstatējusi tendenci dažās produktu kategorijās (svaiga gaļa, graudu produkti), ka cenas tiek samazinātas vienu mēnesi, taču nākamajā mēnesī tiek novērots cenu palielinājums;
- Atsevišķiem ikdienas patērīna produktiem (piemēram, Druva tostermaize „Klasiskā” 500g, Limbažu piens 2,5%, 1l, vārīta desa Lido „Ekstra”) gala cenas vairākos mazumtirdzniecības veikalos (SIA „Maxima Latvija”, SIA „RIMI

Latvia", Mego veikalos) sakrīt vai arī tiek izlīdzinātas pēc pirms tam veiktajām cenu izmaiņām. KP novērojums eiro uzraudzības periodā apstiprina iepriekš KP iegūtos secinājumus, ka starp mazumtirdzniecības tīkliem notiek cenu piemērošana atsevišķiem produktiem.

SECINĀJUMI

1. Euro ieviešanas gaitā KP nav konstatējusi tādas konkurences tiesību pārkāpumus (aizliegtas vienošanās, dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana valūtas maiņas aizsegā), kas būtu notikuši euro ieviešanas kontekstā.
2. PSIA „Rīgas Centrāltirgus” euro ieviešanas periodā (2013.gada decembris – 2014.gada decembris) nomas maksa bijusi nemainīga attiecībā uz samaksu par tirdzniecības vietām (saliņas, stenda, baseina izcenojumiem). Vienlaicīgi konstatējams, ka PSIA „Rīgas Centrāltirgus” ir noteikusi vienādus samaksas noteikumus visiem zivju paviljona nomniekiem. Līdz ar to euro ieviešanas periodā nav novēroti Konkurences likuma pārkāpumi attiecībā uz nomas maksas izmaiņām.
3. Konstatēts, ka PSIA „Rīgas Centrāltirgus” zivju paviljonā 2014.gada beigās bija 12 nomnieki, no kuriem deviņi nodarbojās ar zivju tirdzniecību. RCT zivju paviljonā kopā ir 96 tirdzniecības vietas. KP secina, ka RCT zivju paviljonā faktiski esot deviņi zivju tirgotājiem, kuri no RCT nomā katrs vairākas tirdzniecības vietas, kuras var neatrasties viena otrai blakus, objektīvi nevar nodrošināt cenu konkurenci. Vienlaicīgi pēc vizuālās apskates veikšanas secināms, ka RCT zivju paviljonā ir salīdzinoši daudz brīvas vietas jauniem tirgus dalībniekiem to ienākšanai konkrētā tirgū.
4. Esošie tirgotāji zivis iepērk no dažādām komercsabiedrībām, vidēji katram RCT zivju paviljona zivju tirgotājam sadarbojoties ar 10 zivju piegādātājiem. Vienas zivju sugas iepirkuma cenas konstatētas atšķirīgas starp tirgotājiem no 2-18%. Tajā pašā laikā konstatēts, ka mazumtirdzniecības cenas zivīm RCT nav mainījušās euro ieviešanas uzraudzības periodā un neatkarīgi no zivju tirgotāja vienas zivju sugas produkcijai tās ir nemainīgi vienādas visu apsekoto laika periodu.
5. Apsekotajā euro ieviešanas laika periodā apsekojot 30 autoservisus Rīgas administratīvajā teritorijā, konstatējams, ka 20% gadījumu novērots cenu kāpums par 10% visos apsekotajos autoservisu pakalpojumos (riepu montāža un balansēšana, riepų uzglabāšana 1 sezonai, priekšējā amortizatoru nomaina, ātrumkārbas demontāža, dzinēja eļļas nomaina, eļļas un filtra nomaina, priekšējo bremžu uzliuku maiņa, darbu izcenojuma likme 1h). Izvērtējot tirgus uzraudzībā iegūto informāciju, netiek konstatēti konkurences riski

attiecībā uz saskaņotām darbībām cenu celšanai starp auto servisiem Rīgas administratīvajā teritorijā.

6. Vērtējot cenu diapazonus auto servisiem Rīgas administratīvajā teritorijā, konstatējams, ka pilnvarotajos auto servisos vidējie pakalpojumu izcenījumi ir no 4% līdz pat 200% dārgāki nekā neatkarīgajos auto servisos, proti, mazākā starpība izcenījumos starp neatkarīgajiem auto servisiem un pilnvarotajiem konstatēta riepu montāžas pakalpojumos (4%), riepu uzglabāšanai 1 sezonu (6%), taču lielākā cenu starpība izcenījumos konstatēta darba stundas izcenījumos (70%) un ātrumkārbas demontāžas/montāžas pakalpojumu piedāvājumā (200%).
7. Tirgus uzraudzība eiro ieviešanas I un II periodā ir apstiprinājusi iepriekšējās tirgus uzraudzībās KP izdarītos secinājumus attiecībā uz mazumtirgotāju tendenci atsevišķu produktu cenas pielīdzināt to konkurentu plaukta cenām. Tajā pašā laikā eiro uzraudzības periodā KP attiecībā uz cenu izmaiņām nav konstatējusi Konkurences likuma pārkāpumus mazumtirgotāju darbībās.

Pateicība

Konkurences padome pateicas Ekonomikas ministrijai un uzņēmumiem, kas sniedza tirgus uzraudzības veikšanai nepieciešamo informāciju.

Par tirgus uzraudzībām

Konkurences padome veic tirgus uzraudzības – padziļinātu konkurences situācijas analīzi – mērķtiecīgi izvēlētos tirgos, lai atklātu un novērstu konkurences kropļojumus, kas ierobežo uzņēmumu vienlīdzīgu sāncensību.

Uzraudzības noslēguma ziņojums tiek publiskots, ja to neliedz informācijas pieejamības ierobežojumi un ja informācija par tirgu, kas iegūta papildus pārkāpuma konstatēšanai vai nekonstatēšanai, uzskatāma par būtisku.

Sabiedrības līdzdalības iespējas

*Anonīmas ziņošanas iespēja Konkurences padomes interneta vietnē:
<http://www.kp.gov.lv/lv/tipoffs>*

Informēt Konkurences padomi par iespējamām pārkāpumiem vai saņemt konsultāciju iespējams gan klātienē (iepriekš piesakoties), gan telefoniski (arī neatklājot savu identitāti).

Konkurences padome

Brīvības 55, 2.korp.,
Rīga, LV-1010,
Tālrunis: +371 67282865
Fakss: +371 67242141
E-pasts: konkurence@kp.gov.lv

www.kp.gov.lv

 [@KPgovLV](https://twitter.com/KPgovLV)